

en breu

REUTERS

■ Mor Eli Wallach, el 'lleig' d'El bo, el lleig i el dolent'

"Ha mort el lleig". Així volia Eli Wallach que el recordessin a l'epitafi. Era una manera d'honorar el seu paper a *El bo, el lleig i el dolent*, un dels llegendaris westerns dirigits per Sergio Leone el 1966. En aquest film, Wallach, mort dimarts a Los Angeles als 98 anys, era Tuco, un lladregot que compartia objectius amb Clint Eastwood (el bo) i Lee van Cleef (el dolent). Es va presentar al càsting en saber que Leone buscava un actor "lletgíssim". "Deia que mai havia volgut ser una estrella, sinó un bon actor", recordava ahir el director de cinema Fernando Trueba, que va dirigir Wallach a *Two much* el 1995.

Eli Wallach va ser un rostre habitual dels westerns dels anys 60 i 70. Ho demostren títols com *Els set magnífics*, *La conquesta de l'Oest*, *Vides rebels* i *L'or de Mackenna*. La dècada següent va sovintejar en produccions televisives i a poc a poc es va anar convertint en una mena de secundari de luxe amb papers memorables a *El padri III* (1990), en l'escena en què es cruspia un *cannoli* enverinat; a *Els dos Jakes* (1990), i, en l'última aparició, a *Wall Street, el diner mai no dorm*, d'Oliver Stone el 2010, any en què va rebre l'Oscar honorífic. A *Mystic River* (2003) es va retrobar amb Clint Eastwood, que exercia de director de la pel·lícula.

Nascut el 7 de desembre del 1915 a Nova York, de pares jueus emigrats des de Polònia, Wallach es va formar a l'Actor's Studio. Va debutar a Broadway el 1945, i el 1951 va guanyar un premi Tony per *La rosa tatuada* dirigida per Elia Kazan, que li va donar un dels seus primers papers al cinema a *Baby doll* (1956). El 1961 va aparèixer a *Vides rebels*, de John Huston, amb Clark Gable i Marilyn Monroe, en el que seria l'últim film de l'actriu.

■ Cinc companyies catalanes participen en l'off d'Avinyó

Sergi López i Jorge Picó amb la comèdia existencial *Livingstone 30/40*, la companyia Ytuquepintas amb l'espectacle per a tots els públics *Rêves de sable*, KulbiK Dance Company amb el hip-hop de *Cube*, la dansa de La Veronal i Lali Ayguadé amb *Portland* i el circ de PSIRC amb *Acrometria* són les cinc companyies catalanes que participaran en l'off del festival d'Avinyó de la mà de l'Institut Ramon Llull. És el tercer any que s'impulsa el programa *Avignon à la Catalane* amb l'objectiu d'impulsar i consolidar la presència dels creadors catalans a França i a la resta del món. L'any passat calculen que 426 programadors van veure els espectacles catalans. El Llull invertirà en aquesta edició 106.000 euros, un 10% menys respecte a l'any passat.

L'off del festival d'Avinyó és la immensa oferta paral·lela del festival més important d'arts escèniques de França, que se celebra del 4 al 27 de juliol en aquest municipi de la Provença. Per primera vegada el Llull disposarà d'un espai propi de trobada per als artistes, els programadors i la premsa cedit per l'Ajuntament d'Avinyó.

POLÍTICA CULTURAL

El CoNCA posa fil a l'agulla a l'estatut de l'artista

LAURA SERRA
BARCELONA

La creació d'un estatut del treballador específic per al sector cultural és una vella reivindicació que cap govern s'ha fet seva ni ha volgut concretar. Ara és el Consell Nacional de la Cultura i les Arts (CoNCA) qui llança les primeres 36 propostes de millora de la condició professional de l'artista. Les propostes s'han elaborat de la mà de les associacions sectorials i amb l'ajut d'un bufet d'advocats que ha fet una anàlisi de dret comparat amb altres països. Un cop fetes públiques, s'enviaran a les institucions pertinents –sobretot

ministeris espanyols i Generalitat, però també a òrgans europeus– i el CoNCA farà pressió a través de reunions perquè es duguin a terme. "No proposem l'elaboració de noves lleis, sinó la modificació del marc existent, que no s'adapta a la realitat. Es podria millorar la protecció de l'artista i l'administració en trauria profit", deia Gemma Sendra, vicepresidenta del Consell.

Les propostes són concretes i factibles i se centren en l'àmbit tributari, contractual i laboral, però també formatiu. Per exemple: l'aplicació d'un IVA superreduït del 4% homogeni per a tots els sectors culturals; que es pugui tributar quan s'hagi cobrat la feina i no abans; que

la retenció de l'IRPF sigui entre l'1% i el 2%, com té el sector agrari; la creació d'un sindicat col·lectiu; un subsidi com el dels *intermittents* de l'espectacle francesos, donada la dificultat de tenir atur; evitar l'abús dels contractes mercantils; que els professionals del sector puguin exercir de mestres, etc. "No demanem cap privilegi, sinó sentit comú i el respecte i consideració que tenen altres àmbits professionals per a un sector en situació precària", afirmava el president del CoNCA, Carles Duarte. Segons una enquesta que han elaborat, la cultura representa un 5,2% de les persones ocupades al país i més del 50% cobren menys de 12.000 euros l'any.

Catradio.cat

CATALUNYA RÀDIO
ÉS MÉS

Vine i celebra els 10 anys del MANS

El programa de cultura popular i tradicional
Amb Quim Rutllant i Ester Plana

Us hi esperem!
Diumenge, 29 de juny
A les 18 h al Centre Artesà Tradicionàrius (plaça Anna Frank, Barcelona)
Reserva la invitació a:
aniversarimans@catradio.cat

Actuació en directe de la Cobla Lluïsos de Taradell
Entrevistes
Concurs amb premis
I moltes sorpreses!

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

La ràdio nacional de Catalunya